

ГУРБАН АН

(БУРЯАД ОНТОХОН)

Эртэ урда сагта үнэгэн, хирээ, шоно гурбан нүхэсөөд, аха дүүнэр болобо ха. Нэгэ үдэр үнэгэниинь хоол бэдэржэ ябатараа, хабхаанда орошобо. Тиихэдэнь үнэгэнэй хабхаанда ороһые мэдээд, хирээ ниидэжэ ерэбэ ха

– Зай, ахамни, ши бэрхэ байдалда ороод байнаш даа. Энээнһээ мултгархын тула ши үхэһэн хэбэр үзүүлээд хэбтэхэш. Энэ хабхаанайшни эзэн ехэ мэргэн ангуушан байха. Тэрэ ангуушанай ерэхэдэнь, би дохёо үгэхэб. Дохёомни дуулахадаа, бодоод гүйгөөрэй,— гэбэ ха хирээнь

Тиигэжэ байтарнь хабхаанай эзэн номо һаадагаа арадаа үргэлөөд ерэбэ. Тэрэ үхэһэн үнэгэ хараад, ехэ баярлажа, моринһоо буугаад, үнэгэнэй хүлые хабхаанһаа гаргаба. Тиигээд тамхилхаяа һууба ха. Тиихэ хирэндэнь ангуушанай дээгүүр ниидэжэ ябаһан хирээ “дон-дон” гэжэ абяа гараба ха

Тэрэ абяагаарнь үхөөшэ болоод хэбтэһэн үнэгэн һуга харайжа бодоод, шугы руу харайжа орошобо ха. Тэрэ ангуушан тамхья хаяжа, номо һаадагаа дэлижэ, үнэгэнэй хойноһоо харбажархиба. Тэрэ һомониинь үнэгые тудангүй, шонын нюдэ руунь ороод, шэхээрнь гарашаба. Шоно гангинаад, нэгэ хэды дэбхэрээд, үхэшэбэ. Үнэгэнэй хабхаанда ороходонь, “амтатай мяхан гарахань, ахамни хабхаанда орожо үхэхэнь, тэрэнэйнгээ мяхые эдихэб” гэжэ шоно бодоод, нүүлын саана гэтэжэ хэбтэһэн байгаа

Эдэ гурбан ангай ябадал дээрэһээ иимэ удхатай үгэ гараһан байна: “Нүгэлынь нюдэндөө, шэбэлынь шэхэндээ”.